lėje – 21,2x10,2x5,7 cm. Šurfe 11 aptiktas XVIII a. pastato pamatas, XIX a. pradžios vidaus patalpų liekanų. Šurfe 12 maždaug 40–80 cm gylyje aptikta pastato liekanų (2 pav.): pamatas su nuogrinda (?) bei išmūryta rūsio patalpa su grindimis. Pastatas tęsiasi ŠR–PV kryptimi. Jo pamatas apie 60 cm pločio, sumūrytas iš įvairaus dydžio akmenų ir plytų dalių. Nuogrinda (?) ties pamatu suklota iš 5–40 cm skersmens akmenų. Rūsio patalpa maždaug 1,2x1,2 m dydžio. Jos sienos išmūrytos iš plytų, tik ŠR – iš įvairaus dydžio akmenų (tai galbūt vidinės pastato sienos pamatas). Aptiktos pastato liekanos datuojamos XVIII a. viduriu – XX a. pradžia. Šurfe 14, 50 cm gylyje aptiktas neaiškios akmenų ir plytų, rištų moliu, konstrukcijos (krosnies?) fragmentas. Viena sveikesnė plyta yra 30x14x 6 cm dydžio, akmenys 15–30 cm skersmens. Po konstrukcija, maždaug 1,5 m gylyje fiksuotas akmenų grindinio (?), sukloto iš 5–20 cm skersmens akmenų, fragmentas. To paties šurfo ŠR kampe, maždaug 1,9 m gylyje aptiktas lentinio šulinio PV kraštas. Šulinio lentos maždaug 20–25 cm pločio. Šurfe 14 aptiktos struktūros datuotos XVIII–XIX a.

Per 2016 m. žvalgomuosius tyrimus surinkti ir suinventorinti 124 radiniai. Žvalgomieji archeologiniai tyrimai sklype parodė, kad šioje vietoje išlikęs senasis XVII a. pabaigos – XIX a. užstatymas su XVIII–XIX a. bei vietomis išlikusiu galbūt XVII a. II pusės – XVIII a. kultūriniu sluoksniu. Radiniai perduoti LNM.

Konstitucijos Ave. 18B

During a 2016 field evaluation, 62 m² were excavated on the plot at Konstitucijos Ave. 18B in the territory of Vilnius Old Town and its suburbs. 0.2–2.8 m thick cultural layers dating to the second half of the 17th–second half of the 20th century were recorded, while archaeologically valuable cultural layers up to 1.2 m thick that contained sparse 18th–19th-century and isolated 17th-century finds were recorded in test pits 3, 5, 7, 8, 10, 13, and 14. The first horizon, up to 40 cm thick, which was perhaps the earliest surface at this location and dated to the second half of the 17th–18th centuries, was distinguished in the cultural layers in test pits 5, 8, 13, and 14. Various architectural structures dating to the 18th–20th centuries were recorded in test pits 4, 6, 11, 12, and 14 (Figs. 1, 2).

Gediminas Jonutis

Vasario 16-osios gatvė 10, 11

2016 m. rudenį žvalgomieji tyrimai vykdyti Vilniaus Lukiškių dominikonų vienuolyno statinių ansamblio (UK 1073) ir Šv. Jokūbo ligoninės pastatų komplekso (UK 30748) teritorijose, sklypuose Vasario 16-osios g. 10, 11. Sklypo Vasario 16-osios g. 10 V dalyje planuojama statyti naujus pastatus, todėl projektinėje stadijoje prireikė gretimų pastatų pamatų būklės tyrimų kasant geologinius šurfus. Sklype Vasario 16-osios g. 11 vykdomi Vilniaus Lukiškių dominikonų vienuolyno statinių ansamblio vienuolyno namo (UK 37605) tvarkybos darbai, kurių metu numatomas šio pastato pamatų tvirtinimas ir hidroizoliavimas, nuogrindos įrengimas bei kiti su grunto kasimu susiję darbai.

Tyrimų vieta patenka į istorinį Vilniaus Lukiškių priemiestį. Pagal istorinius ir archeologinius duomenis žinoma, kad tirtų sklypų teritorijoje nuo XVI a. veikė kapinės, kuriose 1624 m. pastatyta pirmoji medinė bažnyčia. 1655 m. Vilnių užėmus Maskvos armijai, ji sudeginta. 1690 m. pradėta statyti dabartinė mūrinė bažnyčia, prie kurios 1713–1739 m. pristatyti mūriniai vienuolyno namai. Pastarieji statyti ant XVII a. pradžia datuoto mūro, surasto nuo bažnyčios pastato į Š esančio vienuolyno

korpuso (klebonijos) rūsyje. Vienuolyno namai XVIII a. pabaigos – XIX a. pabaigos laikotarpiu bent keturis kartus perstatyti. 1808 m. pertvarkant Vilniaus špitoles ir daugelį jų ligonių perkėlus į Vilniaus Šv. apaštalų Pilypo ir Jokūbo bažnyčios dominikonų vienuolyną, teritorijoje įkurta ligoninė, kuri su pertraukomis veikė iki pat 2004 m. Dabartiniam Šv. Jokūbo ligoninės pastatų kompleksui priklausantys pastatai statyti XIX–XX a. pradžioje. Tarybiniu laikotarpiu dar pristatytos kai kurios jų dalys ir visas naujas dabar jau nugriautas korpusas.

Archeologiniai tyrimai aptariamuose sklypuose vykdyti keletą kartų. Įvairių 1971, 1992, 1998, 2003, 2014 m. dominikonų vienuolyno statinių ansamblio teritorijoje vykdytų tyrimų metu atkasti bažnyčios pamatai, aptikta žmonių kaulų iš suardytų palaidojimų, fiksuotas XVIII–XIX a. bažnyčios šventoriaus tvoros fragmentas (*VAA*, f. 5, b. 5033; *LIIR*, f. 1, b. 2014; *ATL 1998 ir 1999 metai*s, 2000, p. 399–400; *ATL 2003 metais*, 2004, p. 315; *ATL 2014 metais*, 2015, p. 390–393). Tyrinėjant ligoninės pastatų komplekso teritorijoje 2006, 2015 m., fiksuoti 1,9–2 m ir 1–1,5 m storio kultūriniai sluoksniai su XVI–XIX a. datuojamais radiniais (*LIIR*, f. 1, b. 4729; *ATL 2015 metais*, 2016, p. 389–390).

2016 m. žvalgomųjų tyrimų metu sklypuose ištirti 6 šurfai (bendras 17 m^2 plotas). Vienas 2x2 m dydžio šurfas tirtas prie Šv. Jokūbo ligoninės pastatų komplekso korpuso, vienas 1x1 m dydžio – Lukiškių dominikonų vienuolyno statinių ansamblio vienuolyno namo viduje, likę 4 (2–2x1 m, 2–2x2 m dydžio) – prie šio namo išorinių sienų. Tyrimų metu fiksuoti 0,7–3,1 m storio kultūriniai sluoksniai, datuotini XV(?) a. – XX a. pabaiga. Intensyviausi archeologiškai vertingi 0,6–2,4 m storio kultūriniai sluoksniai fiksuoti šurfuose 3, 4, tirtuose ties vienuolyno namu, PV jo pusėje. Šurfe 3 (1 pav.) aptikta vienuolyno pastato akmenų

1 pav. Šurfo 3 PV pjūvis iš ŠR. G. Jonučio nuotr.
Fig. 1. The SW section of test pit 3, as seen from the NE.

2 pav. Šurfas 4 iš ŠV. G. Jonučio nuotr.
Fig. 2. Test pit 4, as seen from the NW.

nuogrinda, datuojama XIX a. pabaiga – XX a. I puse, bei neaiškios moliu rištų plytų konstrukcijos fragmentai. Šurfe fiksuotas vertingas 3 horizontų kultūrinis sluoksnis su XVI a. pabaigos – XIX a. radiniais. Apatinis šurfe fiksuotas horizontas gali būti pirminis šios vietos paviršius. Kiti horizontai sietini su vienuolyno namo statybomis. Šurfe 4 (2 pav.) fiksuotas vėlyvas XIX a. perkasimas, suardęs čia buvusius palaidojimus ir vertingo kultūrinio sluoksnio hori-

zontus, kurie išliko tik ties dviem šurfo profiliais. Perkasime aptikta XVI–XIX a. radinių bei paskirų žmogaus kaulų (moters skeleto fragmentai bei 3 moteriškos kaukolės) iš suardytų kapų. Nesuardytuose pjūviuose fiksuotas vertingas 3 horizontų kultūrinis sluoksnis. Apatinis šurfe fiksuotas horizontas gali būti pirminis ankstyviausias šios vietos paviršius, susiformavęs dar iki kapinių atsiradimo, galbūt XV–XVI a. pradžioje.

Neintensyvūs archeologiškai vertingo 0,7–1 m storio kultūriniai sluoksniai fiksuoti šurfuose 2, 5. Šurfas 2 tirtas vienoje iš vienuolyno namo cokolinio aukšto patalpų, vidinėje tolimiausios ŠV sienos pusėje, o šurfas 5, kuriame aptikta pavienių XVI–XIX a. radinių ir apardyta XIX a. pabaigos – XX a. pradžios akmenų nuogrinda, – ties vienuolyno namu, ŠV jo pusėje. Šurfuose fiksuoti neintensyvūs kultūrinio sluoksnio horizontai gali būti sietini su XVIII a. vienuolyno namo statybomis.

Šurfuose 1, 6 kultūrinis sluoksnis sunaikintas statant šalia esančius pastatus bei tiesiant inžinerinius tinklus. Šurfas 1 tirtas ties ligoninės pastatų komplekso P korpuso kampu, vidiniame šio korpuso ir jo pusiau apskrito priestato kampe. Jame aptikta tik XIX–XX a. statybinių šiukšlių. Šurfas 6 tirtas ties vienuolyno namu, jo V pusėje. Jame aptikta apardyta XIX a. pabaigos – XX a. pradžios akmenų nuogrinda, fiksuotas smarkiai permaišytas kultūrinis sluoksnis su pavieniais XVI–XVIII a. radiniais.

2016 m. atliktų žvalgomųjų tyrimų metu surinkti ir suinventorinti 73 radiniai. Tyrimų rezultatai parodė, kad intensyviausi ir galbūt mažiausiai suardyti kultūrinio sluoksnio horizontai gali būti išlikę ties vienuolyno namu, jo PV pusėje.

Vasario 16-osios St. 10, 11

In 2016, 17 m² were excavated during a field evaluation on the grounds of the Lukiškės Dominican monastery and St Jacob's Hospital building complexes at Vasario 16-oji St. 10 and 11 in Vilnius. 70–310 cm thick cultural layers with horizons that should be dated to the 15th(?)–20th centuries, were recorded. Archaeologically valuable, 60–240 cm thick cultural layers with abundant late 16th–19th-century finds were discovered in test pits 3 (Fig. 1) and 4 (Fig. 2). Human bones from disturbed burials and perhaps this site's earliest archaeological(?) layer horizon, which should be dated to the 15th–early 16th centuries, were also found in test pit 4. Archaeologically valuable, 70–100 cm thick cultural layers with few finds were recorded in test pits 2 and 5. The cultural layer had been destroyed in test pits 1 and 6. The 73 finds discovered during the investigation were registered.

Arūnas Kalėjus,
Gintautas Rackevičius

Pylimo gatvė 30/2

2016 m. tyrinėtas didelis sklypas Vilniaus senamiesčio 29 kvartalo PR dalyje. Iš PV šį kvartalą riboja Pylimo, iš PR – Lydos, iš ŠR – Kėdainių gatvės (1, 2 pav.). Prie Pylimo gatvės išlikęs dviejų aukštų namas Pylimo g. 30/2, o prie Kėdainių gatvės – vieno aukšto avarinės būklės namas Kėdainių g. 9. Ankstyviausias šios miesto dalies apgyvendinimas siejamas su seniausiu Vilniaus pranciškonų vienuolyno įkūrimu XIV a. pabaigoje prie kelio į Trakus.

1979 m. Pylimo g. 30/2 namo sklype atliekant geologinius inžinerinius tyrimus, žemės kasimo darbus prižiūrėjo archeologas Adolfas